

**«ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ
МИНИСТРЛІГІ»
МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ**

**ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
«МИНИСТЕРСТВО
КУЛЬТУРЫ И ИНФОРМАЦИИ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН»**

010000, Астана қаласы, Министрліктер үйі
Мәңгілік Ел даңғылы, 8, 14-кіреберіс
тел.: 8 (7172) 74-13-12, 74-13-33
e-mail: k.kense@mki.gov.kz

010000, город Астана, Дом Министерств
проспект Мәңгілік Ел, 8, 14 подъезд
тел.: 8 (7172) 74-13-12, 74-13-33
e-mail: k.kense@mki.gov.kz

№ _____

**Қазақстан Республикасы
Ғылым және жоғары білім министрлігі**

**Қазақстан Республикасы
Оқу-ағарту министрлігі**

Өздеріңізге белгілі, Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі (бұдан әрі - *Министрлік*) ономастикалық саясатты қалыптастыратын уәкілетті орган болып табылады.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев Атырау қаласында өткен Ұлттық құрылтайдың үшінші отырысында: «Соңғы кезде ата-бабасының, жерлесінің есімін ұлықтауды сұрап, ұжымдық хат жазу әдетке айналып барады. Атасына ескерткіш қоюды, көшеге атын беруді өтінетіндер көбейді. Бұл – жағымсыз жағдай. Мұндай ұстанымдар еліміздің біртұтас идеологиялық кеңістігіне зиян келтіреді. Ұрпақ тәрбиесіне кесірін тигізеді.» – деп атап өткен болатын.

Осы ретте Министрлік уәкілетті орган ретінде жалпыға ортақ тарихи сана қалыптастыру мақсатында төл тарихымызда ерекше орны бар тұлғалардың бірыңғай тізімін – «Тарихи тұлғалар» тізімін, сондай-ақ «Дәстүрлі атаулар» мен «Жер-су атаулары» тізімдерін әзірлеп, бекітті.

Бүгінгі күні атау беру барысында мемлекеттік органдар аталған «Тарихи тұлғалар» тізімін қатаң басшылыққа алады.

Сондай-ақ, Мемлекет басшысы Бурабайда өткен Ұлттық құрылтай отырысында «Жекеменшік нысандарға атау бергенде де жүгенсіздік болмау керек. Кейде қала көшелерінде айтуға ыңғайсыз атауы бар тақтайшалар ілулі тұрады. Сондықтан кәсіпкерлердің де ономастика мәселесіне жауапкершілікпен қарағаны жөн.» – деген болатын.

Министрлік Мемлекет басшысының тапсырмасын орындау мақсатында Оқу-ағарту министрлігімен бірлесіп жекеменшік білім беру ұйымдарына атау (тұлға есімі) беру кезінде олардың атауларын облыстық, республикалық маңызы бар қалалардың ономастика комиссияларымен келісу бойынша арнайы заңнамалық норманы қарастырып, қолданысқа енгізді.

Осылайша жекеменшік білім беру объектілеріне атау беру барысында көзі тірі адамдардың не болмаса танымал емес кісі есімдерінің берілуі тоқтатылды.

Алайда, қазіргі таңда жоғары оқу орындарының оқу аудиториялары, студиялары мен жалпы білім беретін мектептердің оқу кабинеттеріне кісі есімдерін беру барысында олқылықтар белең алғаны байқалады.

Мәселен, 2026 жылғы 30 сәуірде Сәкен Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университетінде экономика ғылымдарының докторы, профессор Михаил Спектордың есімі аудиторияға берілген. 2026 жылғы 23 қыркүйекте Мұхтар Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан зерттеу университетінің телестудиясына журналист Байдулла Қонысбектің есімі берілетіні туралы хабарлама әлеуметтік желілерде таралуда.

2023 жылғы наурызда Түркістан қаласының білім бөлімінің Төле би атындағы №19 жалпы білім беретін мектебіндегі кабинетке көзі тірі мұғалім Зағира Әбенқызының есімі берілген.

Мұндай атаулар беру мәселесі қоғамда арты үлкен дауға әкеп соғу тәуекелі жоғары.

Сондай-ақ, жоғарыда аталған тұлғалар «Тарихи тұлғалар» тізіміне енгізілмегенін назарларыңызға ұсынамыз.

Бүгінгі күні мемлекеттік объектілерге атау беру, сондай-ақ оларды қайта атау мәселесі қолданыстағы «Қазақстан Республикасының аумағындағы әуежайларға, порттарға, теміржол вокзалдарына, теміржол стансаларына, метрополитен стансаларына, автовокзалдарға, автостансаларға, физикалық-географиялық және мемлекет меншігіндегі басқа да объектілерге атау беру, сондай-ақ оларды қайта атау, олардың атауларының транскрипциясын нақтылау мен өзгерту және мемлекеттік заңды тұлғаларға, мемлекет қатысатын заңды тұлғаларға жеке адамдардың есімін беру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1996 жылғы 5 наурыздағы № 281 қаулысында (бұдан әрі – Қаулы) бекітілген тәртіпке сәйкес жүзеге асырылады.

Жоғары оқу орындары мемлекет қатысатын заңды тұлға болып табылатын, жалпы білім беретін мектептер мемлекет меншігінде болғандықтан жоғарыда аталған олқылықтарды болдырмау мақсатында жоғарыда көрсетілген Қаулыға сәйкес оқу аудиториялары мен студияларға, оқу кабинеттеріне атау (тұлға есімі) беру кезінде олардың атауларын тиісті ономастика комиссияларымен келісу қажет екенін назарларыңызға ұсынамыз.

Сондай-ақ, есімі берілетін тұлғалардың есімдері, ең алдымен, «Тарихи тұлғалар» тізіміне енгізілуге тиіс.

Бүгінгі күні Қазақстан Республикасы Мемлекеттік кеңесшісінің тапсырмасына сәйкес 2024 жылдан бастап мемлекеттік объектілерге атау беру мәселесі уақытша тоқтатылып отырғанын назарларыңызға жеткіземіз.

Осыған орай, саланың маңыздылығын, Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің қатаң бақылауында екенін ескере отырып, Сіздердің министрліктеріңіз тарапынан жоғары оқу орындарына, жергілікті білім басқармаларына тиісті тапсырма берулеріңізді сұраймыз.

Вице-министр

Р. Али